

ชื่อวิทยานิพนธ์	สงครามและสันติภาพในสุเราะฮ์ อัล - อันฟาต : ศึกษาถึงประวัติศาสตร์จากสงคราม อัล - บัคร
ผู้เขียน	นายอายุ คงกา
สาขาวิชา	อิสลามศึกษา
ปีการศึกษา	2551

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการวิจัยในสุเราะฮ์ อัล - อันฟาต ที่มีเนื้อหาสำคัญเกี่ยวกับการสงครามและสันติภาพ การวิจัยครั้งนี้คือเจาะลึกเรื่องสงคราม อัล - บัคร อันเป็นสงครามปฐมฤกษ์ที่มีในอิสลามและเป็นการบ่งบอกถึงชัยชนะของบรรดาทหารของพระองค์อัลเลาะห์ในประวัติศาสตร์อิสลาม เพราะสงครามนี้มีความสูงส่งในจิตวิญญาณของมุสลิมซึ่งพระองค์อัลเลาะห์ทรงให้ชื่อในคัมภีร์อัลกุรอานว่า อัล - ฟุรกอน อีกจุดประสงค์หนึ่งคือเพื่อศึกษาถึงโอองการที่กล่าวถึงสงครามและสันติภาพ ด้วยความที่กว้างและเจาะลึกการทำสงครามและสันติภาพ

วิธีการศึกษาวิจัยในเนื้อหาสามวิธี คือ เจาะลึกเหตุการณ์ต่างๆ ในประวัติศาสตร์ เจาะลึกวิธีวิเคราะห์โอองการ และวิธีสังเคราะห์และนำผลมาใช้ ซึ่งสรุปพอสังเขปดังต่อไปนี้

1. ซูเราะฮ์ อัล - อันฟาต เป็นซูเราะฮ์ที่ถูกประทานที่นครมะดีนะฮ์ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับบทบัญญัติต่างๆ โดยเฉพาะบทบัญญัติว่าด้วยการสงครามในหนทางของอัลลอฮ์ เช่นบทบัญญัติว่าด้วยเชลยศึก ททรัพย์สินที่ได้มาจากการทำสงคราม เป็นต้น ซึ่งในซูเราะฮ์นี้ได้กล่าวถึงการศึกสงครามหลังจากการสู้รบ ซึ่งพระองค์ได้ชี้แนะวิธีการต่างๆ หลังจากศึกสงครามรวมถึงบทบัญญัติว่าด้วยการทำสงครามที่ผู้ศรัทธาต้องทำตาม 2.บทบัญญัติว่าด้วยทำสงครามและการสร้างความสงบสุขในอิสลามมิได้กล่าวถึงเฉพาะในอัลกุรอานซูเราะฮ์ อัล - อันฟาตเท่านั้นแต่รวมถึงซูเราะฮ์อื่นๆ เช่น ซูเราะฮ์ อัล - บะกอเราะฮ์ ซูเราะฮ์ อัล - มาอิดะฮ์ ซูเราะฮ์ อัลเตาบะฮ์ ซูเราะฮ์ มุฮัมมัดซูเราะฮ์ฮุญส และซูเราะฮ์อื่น ๆ อีกมากมาย รวมถึงในชีวิตประจำวันของท่านนบี (ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม) ในงานนี้ ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะให้ผู้ที่จะมาศึกษาในเรื่องดังกล่าวควรคำนึงถึงบทบัญญัติว่าด้วยการทำสงครามและการสร้างสันติภาพที่จำเป็นต้องนำหลักการมาจากอัลกุรอานอีกทั้งอัซซุนนะฮ์ และยึดหลักความเข้าใจของบรรดาอนุชนรุ่นก่อนทั้งคำพูดคำพูดและการปฏิบัติ อันเป็นหนทางเพื่อนำสู่ความเจริญและผาสุกที่ยั่งยืนต่อไป

عنوان الرسالة	الحرب والسلام في سورة الأنفال : دراسة تاريخية تحليلية لغزوة بدر الكبرى .
الباحث	أيوب كانبجا .
التخصص	الدراسات الإسلامية .
العام الدراسي	1429هـ .

مستخلص البحث

يهدف هذا البحث لدراسة سورة الأنفال وما اشتملت عليه السورة من قضايا أساسية وهي قضية الحرب والسلام ، وتتناول أيضاً دراسة لغزوة بدر الكبرى ، والتي كانت فاتحة الغزوات وبداية النصر لجند الرحمن في تاريخ الإسلام ، ودراسة الآيات التي ذكرت عن الحرب والسلام ، دراسة تحليلية تفصيلية .

واستنهجت الدراسة ثلاثة مناهج رئيسية وهي : المنهج التاريخي أو ما يسمى أيضاً بالمنهج الاستردادي ، وأيضاً المنهج الوصف التحليلي ، وأيضاً المنهج الاستقرائي .

ومن ثم أظهرت هذه الدراسة أهداف ونتائج عدّة نستخلصها كما يلي (1) أن سورة الأنفال هي إحدى السور المدنية التي عُنت بجانب التشريع، وبخاصة فيما يتعلق بأمر الجهاد في سبيل الله ﷻ ، فقد عاجلت هذه السورة بعض النواحي الحربية التي ظهرت عقب بعض الغزوات ، وتضمنت كثيراً من التشريعات والأحكام الحربية والإرشادات الإلهية .(2) يمكن أن نستخلص بعض أحكام الحرب والسلام الأخرى من بعض سور القرآن عدا سورة الأنفال .

وكما يقترح الباحث للدارسين الذين يهتمون بأحكام الحرب والسلام ، بأن يتعمقوا في فهم النصوص المذكورة من المنبع الرئيسي ألا وهو الكتاب والسنة . وأيضاً التمسك بمنهج سلف هذه الأمة قولاً وعملاً ، هو السبيل للنهوض بها واسترجاع ريادتها وقيادتها ، ولن يصلح آخر هذه الأمة إلا بما صلح به أولها

Thesis Title War and Peace in Surat Al-Anfal : an Analytical Study of Qhazwah Badr
Author Mr.Ayub Kanga
Major Program Islamic Studies
Academic Year 2008

ABSTRACT

This research aims at studying *Surah al-Anfal* and the key issues surrounding it with relation to the issue of war and peace; we see the research informing us concerning the war of Great *Badr* in a great detail by drawing up extensively a detailed plan for fighting, and explaining what type of characteristics a Muslim should be equipped with, such as true championship and standing in the face of evil, with all boldness, courage and steadfastness.

Despite the fact that the first case in that *Surah* is the issue of war and peace, including other various cases branching out of it, the Qur'an does not consider this issue as a philosophical question which has nothing to do with reality; rather, it views it as a realistic issue.

The aim of this research also is to study the war of the Great *Badr*, which was the beginning of wars and the beginning of the Army of the Most Compassionate in the history of Islam. Indeed, the war has a high position in the hearts of Muslims; it was named by Allah in the Qur'an as *al-Furqan* (Criterion), and even it was named by some of the *Sahabah* as *Surah Badr*, and those *Sahabah* who witnessed the war of *Badr* are those Allah has preference over other believers.

The study deals with three methodologies, namely: the historical approach (also called curriculum recovery), the descriptive, analytical approach, as well as bridging the curriculum.

Then this study has demonstrated some objectives and several results which we can summarize as follows:

- 1) That the *Surat al-Anfal* is one of the Medinan *Surahs*, which is concerned with the legislation side, particularly with regard to *jihad* in the cause of Allah (SWT). This *Surah* addresses some aspects of hostilities that emerged after some invasions, and included many of the legislation, military provisions and Lordly guidance that must be followed by the

believers in their fighting enemies. It also addresses the part of peace and war, and the provisions for captives and booty.

2) We can draw certain provisions pertaining to war and peace from *surahs* of the Qur'an other than *Surat al-Anfal*, such as *al-Baqarah*, *al-Maidah*, *al-Tawbah*, *Muhammad*, *Yunus*, as well as many more Qur'anic *Surahs*. We can likewise draw certain provisions about war and peace from the biography of the Prophet (*SAW*).

The researcher also proposes that scholars interested in the provisions of war and peace should have in-depth understanding of the texts mentioned from the main source: the Qur'an and Sunnah.

Upholding the methodology of the early ummah in both word and deed is also the way for this ummah's advancement and retrieval of leadership. Nothing can better serve this ummah other than what served previous ummah.

In conclusion, we pray that Allah (*SWT*) accept this work and make it a sincere endeavor in His cause; and that its benefits maximize in this world and the hereafter. Our final prayer is that all praises are due to Allah, the Lord of the Worlds.

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

บทนำ

มวลดการสรรเสริญทั้งหลายเป็นสิทธิของอัลลอฮ์ผู้ทรงอภิบาลแห่งสากลโลก ขอความจำเริญและสันติสุขจงประสบแด่ท่านนบีและเราะสูลคนสุดท้าย มุฮัมมัดคืออัลลิลลอฮ์สุออลัยฮิวะสัลลิมผู้ที่ได้ถูกส่งเพื่อเป็นความเมตตาธรรมแก่สากลโลก และขอความจำเริญและสันติสุขจงประสบแด่ครอบครัวของท่านนบีและบรรดาเศาะหาบะฮ์ผู้ทรงเกียรติและบริสุทธิ์

จิตสำนึกของมุสลิมผู้มีความศรัทธา ทำให้พวกเขามีความใฝ่ฝันและมุ่งหวังอย่างเสมอต้นเสมอปลาย ที่จะส่งเสริมและสรรเสริญหนทางของอัลกุรอาน อันแสนประเสริฐในการทำทางสู่ความเที่ยงตรง และการยอมรับจากทุกคำสั่งสอนและกฎเกณฑ์อันเปี่ยมล้นด้วยคุณค่า ภายใต้อำนาจของอัลกุรอาน พวกเขาจึงมุ่งหวังและพยายามที่จะแสดงถึงความดีงามดังกล่าวโดยใช้ประโยชน์ที่ง่ายต่อการเข้าใจและหนทางที่ชัดเจนที่สุด

อุละมาฮ์บางกลุ่มได้ทุ่มเทความพยายามอย่างสุดความสามารถเพื่อที่จะแสดงถึงการนำทางสู่ความเที่ยงตรง การเป็นเครื่องชี้นำความฉลาดเฉลียว ความประเสริฐ บทเรียน ความตั้งสอน และประวัติศาสตร์ในอดีตกาลที่ได้บันทึกไว้ในอัลกุรอานแก่ประชาชาติมุสลิมินโดยปราศจากการปะปน และการบูรณาการกับแนวความรู้อื่นๆ แต่ผลได้รับจากการอธิบายอิงการจากสิ่งที่เกี่ยวข้องกับหลักภาษาในการเรียบเรียง ศาสนบัญญัติ เหตุผลของการบัญญัติ และอื่นๆอันเป็นความพยายามอันทรงเกียรติและถูกต้องตามหลักอรรถาธิบาย

ความจริงแล้วข้าพเจ้ารู้สึกชอบและผูกพันกับหนังสือเรียบเรียงชนิดนี้มากหากได้รับความเมตตาและสอดคล้องกับความปรารถนาของอัลลอฮ์วิทานิพนธ์ของข้าพเจ้าเล่มนี้จะกล่าวถึงทุกๆบทความจากโครงการของซูเราะฮ์ อัลอัม-ฟาล จากการศึกษา เรียบเรียงอย่างครอบคลุมในเชิงประวัติศาสตร์ของซูเราะฮ์รูปแบบของการทำสงครามข้อมูลในภาพรวมที่ดีที่สุด ตามที่ข้าพเจ้าสามารถจินตนาการได้จากการศึกษาค้นคว้าทำความเข้าใจความหมายที่แท้จริงของซูเราะฮ์ และเป็นที่น่าแน่นอนว่า ชีวิตประวัติของนบีมุฮัมมัดคืออัลลิลลอฮ์สุออลัยฮิวะสัลลิมมีความมหัศจรรย์ยิ่งกว่าชีวิตของนบีฯและผู้ทรงเกียรติท่านอื่นๆของสากลโลก ซึ่งท่านนบีมุฮัมมัดคืออัลลิลลอฮ์สุออลัยฮิวะสัลลิมได้มีจิตสำนึกถึงความเป็นไปอันชั่วร้าย ตกต่ำของสังคมรอบตัว ตั้งแต่ก่อนจะได้รับการแต่งตั้งให้เป็นเราะสูลและหลังจากนั้นจนกระทั่งได้พบเจอกับพระเจ้าด้วยความปิติและผาสุก

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ข้าพเจ้าได้บรรยายถึงผลการศึกษาวิเคราะห์เรื่องสงครามบะดร์อัล-กุบรอ จากสุเราะฮ์อัลอัม-ฟาล และได้บันทึกถึงประวัติความเป็นมาในประวัติศาสตร์ที่สำคัญซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับสงครามบะดร์อัล-กุบรอและบุคลิกภาพอันทรงเกียรติของนบีมุฮัมมัดลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม

ข้าพเจ้าขอวิงวอนจากเอกองค์อัลลอฮ์ผู้สูงสุดเพื่อทรงประทานความเที่ยงธรรมและไหวพริบในการพูดและปฏิบัติ พร้อมกันนั้นข้าพเจ้าขอประทานความสรรเสริญที่เปี่ยมล้นแด่เอกองค์อัลลอฮ์ผู้ทรงเกื้อกูล

ขอความจำเริญและสันติสุขจงมีแด่ศาสดาที่อลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัมครอบครัวของท่านและบรรดาเศาะหาบะฮ์ผู้ทรงเกียรติ

ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

ชีวประวัติอันทรงเกียรติของเราสุลต่านเป็นสิ่งทีชาวมุสลิมควรศึกษาวิเคราะห์ให้ความสำคัญและนำมาเป็นแบบอย่างโดยถูกต้องและเที่ยงตรงที่สุด สุเราะฮ์อัลอัม-ฟาล เป็นหนึ่งในสุเราะฮ์ที่ได้ชีวประวัติของนบีศัลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ในการทำสงครามบะดร์อัล-กุบรอ ซึ่งได้รักษาความสมดุลของสองกรณีสำคัญอันได้แก่ การทำสงครามและความสันติสุขไว้พร้อมๆกัน ข้าพเจ้าถึงได้เห็นความสำคัญของการทำวิทยานิพนธ์ในเรื่องดังกล่าว เพื่อเป็นการส่งเสริมหนทางของอัล-กุรอานอันแสนประเสริฐในการนำทางสู่ความเที่ยงตรง และการยอมรับทุกคำสั่งสอนอันแสนงามและกฎเกณฑ์อันเปี่ยมล้นด้วยความยุติธรรมสำหรับทุกฝ่ายภายใต้ร่มเงาของอัล-กุรอาน ประกอบกับกลุ่มมุสลิมมีส่วนใหญ่ในยุคสมัยนี้ยังขาดการศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจกับกรณีทีพูดถึงนี้เท่าใดนักไม่สามารถรักษาความสมดุลของทั้งสองกรณีจนเกิดปมปัญหาใหญ่ระหว่างสังคมนุสลิมด้วยกัน เพราะฉะนั้นถือเป็ความสำคัญอย่างยิ่งทีจะต้องให้ความเข้าใจอย่างชัดเจน และโปร่งใสแก่ผู้อ่านอันทรงเกียรติถึงความสมดุลของทั้งสองกรณีตามทัศนะความเห็นของบทบัญญัติอิสลาม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ศึกษาวิเคราะห์ความเป็นมาของสงครามบะดร์อัล-กุบรอจากสุเราะฮ์และหนังสือชีวประวัติอื่นๆ เพื่อนำเสนอความคิดรวบยอด บทเรียน แนวทางปฏิบัติที่ถาวรสำหรับชาวมุสลิมในทุกยุคทุกสมัยโดยคำนึงถึงความเป็นประชาชาติที่มีประวัติศาสตร์ และศรัทธาอยู่กับเจ้าของชีวประวัติอันแสนประเสริฐ คือลๆ

ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

1. ได้ทราบถึงประวัติศาสตร์ของสุเราะฮ์ในเชิงชีวประวัติของนบีศ็อลลัลลอฮุฮุอะลัยฮิวะสัลลัมในเรื่องของสงครามบะดร์อัล-กุบรอ
2. ได้ศึกษาค้นคว้าสุเราะฮ์ในหลายๆด้าน ทั้งทางด้านขอบเขตทางภูมิศาสตร์และกาลเวลา รวมถึงด้านการทำสงครามและความสันติสุข
3. ได้ทราบถึงภาพรวมที่ครอบคลุมถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่ได้ประกอบมาในโองการอัล-กุรอาน ทั้งทางด้านการแนะนำ การชี้แนะทางที่ดี ศาสนบัญญัติต่างๆ และบทเรียนที่ควรนำมาเป็นแบบอย่าง

วิธีดำเนินการวิจัย

แบบการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยผ่านรูปแบบต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. การวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าถึงประวัติศาสตร์ความเป็นมาในอดีต จากหลักฐานในอดีตกาลบรรยายผ่านยุคสมัยต่างๆและสถานที่ต่างๆที่ต้องการทำวิจัย
2. การวิจัยเชิงบรรยายคุณลักษณะ ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมความเป็นจริงและความรู้ต่างๆจากหนังสืออ้างอิงหลายๆเล่ม จากนั้นก็ทำการวิเคราะห์เป็นการส่วนตัวถึงความเป็นจริงของสถานการณ์เชิงภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ต่อมาก็ได้ทำการวิเคราะห์สังเคราะห์และประเมินค่าความเป็นจริงต่างๆที่ได้รับรู้มาเพื่อนำไปสู่การสรุปผลอันเป็นที่ยอมรับ และได้นำเสนอในรูปแบบของหัวข้อต่างๆตามที่เห็นควร

การรวบรวมข้อมูล

จากที่งานวิจัยยึดหลักจากข้อมูลห้องสมุด วารสาร อินเทอร์เน็ต คอลัมน์ และหนังสือพิมพ์ ผู้เขียนจึงแบ่งเวลาเป็นสองช่วง และได้วางวิธีการเพื่อที่จะก้าวไปทำการวิจัยดังนี้

1. ช่วงศึกษาห้องสมุด มีสองแนวทาง ดังนี้

- 1.1 อ่านและศึกษาคำอ้างอิงและหนังสือปฐมภูมิที่เกี่ยวข้อง
- 1.2 ค้นคว้าแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสงครามและสันติภาพในสุเราะฮ์อัล-อันฟา: ศึกษาวิเคราะห์สงครามบะดร์
- 1.3 บันทึกทุกรายละเอียดของความคิดตลอดจนข้อมูลต่างๆที่ได้ศึกษาลงในสมุดบันทึก
- 1.4 รวบรวมข้อมูลที่ต้องการ โดยติดตามงานวิจัยต่างๆและวารสารที่เกี่ยวข้อง

2. ช่วงเรียบเรียง และนำบท

- 2.1 เรียบเรียงฮาดิษที่มาจากคำพูดของท่านนบีและการปฏิบัติความเป็นอยู่ให้บรรดาเด็กๆ
- 2.2 ติดตามวิจัยของวิชาการของแต่ละมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวกับวิจัยในหัวข้อเรื่องสงครามและสันติภาพในสุเราะฮ์อัล-อันฟา: ศึกษาวิเคราะห์สงครามบะดร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ชี้แจงให้เห็นว่าอายะฮ์อัลกุรอ่านนั้นมีแหล่งที่มา พร้อมใส่เครื่องหมายการอ่านโดยระบุไว้ตามโองการ และบทในอัลกุรอ่าน ตามหลักฐานที่อ้างอิงไว้ข้างล่าง
2. แยกแยะหะดิษที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมให้เป็นบทๆ เพื่อง่ายต่อการนำมาใช้ประโยชน์
3. เมื่อมีการหยิบยกอายะฮ์อัลกุรอ่านขึ้นมา ก็จะมีการนำเสนอรูปแบบหรือวิธีการปฏิบัติของท่านนบีในการดำเนินชีวิตประกอบด้วย

4. เมื่อการนำเสนอหะดีษ ก็จะระบุไว้ใน 2 วงเล็บปิด และบอกที่มาในวงเล็บเมื่อจบหะดีษ พร้อมระบุสถานะหะดีษตามหลักฐานที่อ้างอิงไว้ข้างล่าง
5. ทุกครั้งที่น่าเสนอคำพูดหรือทำความเข้าใจของนักวิชาการใด ก็จะระบุไว้ในเครื่องหมายคำพูด และบอกแหล่งที่มาของหนังสือเหล่านั้นในวงเล็บ
6. บอกประวัติของซอฮาบัตหรืออุลามาฮฺ จากหนังสือบรรณานุกรม เพื่อทำความรู้จักให้ลึกซึ้ง ตามอ้างอิงที่ระบุไว้ข้างล่าง
7. อธิบายความหมายและคำศัพท์ของหะดีษ ตามหลักฐานอ้างอิงข้างล่าง
8. หลังจากที่ได้วิเคราะห์และศึกษาข้อมูลแล้ว ก็จะมีการจัดทำสารบัญญและบรรณานุกรม เพื่ออำนวยความสะดวกในการอ่านและศึกษา

ผลการวิจัย

มวผลการสรรเสริญเพื่อองค์อัลลอฮ์ผู้ทรงชี้แนวทางพวกเรา ขอความจำเริญและสันติสุขจงมีแด่เราะสูลผู้ชี้หนามวลชน บรรดาครอบครัวของท่านและเศาะหาบะฮ์ผู้บริสุทธิ์และทรงเกียรติ และทุกคนที่ได้ปฏิบัติตนตามแนวทางของพวกเขาจนถึงวันสิ้นโลก

สุเราะฮ์อัล-อัมฟาลเป็นหนึ่งในสุเราะฮ์มะคะดะนิยะฮ์ ที่ได้ประทานลงมาหลังจากสงครามบะดร์ซึ่งถือเป็นการเปิดพิธีการทำสงครามและชัยชนะครั้งแรกสำหรับเหล่าทหารของอัลลอฮ์ในประวัติศาสตร์อิสลาม สงครามที่ได้บันทึกเป็นความทรงจำอันสูงค่าในจิตใจมุสลิมทุกคน สุเราะฮ์นี้อัลลอฮ์ตะอาลาได้กำหนดชื่อไว้ในอัล-กุรอานว่าอัล-ฟุรกออัน แต่เศาะหาบะฮ์บางท่านได้ตั้งชื่อว่า

สุเราะฮ์ฮุบะดร์ เพราะสุเราะฮ์นี้ได้พูดถึงเหตุการณ์ความเป็นไปของสงคราม แผนการทำสงครามและอื่นๆที่เกี่ยวข้องโดยละเอียด พร้อมทั้งให้ความกระจ่างเกี่ยวกับสิ่งที่มุสลิมทุกคนควรยึดเหนี่ยวในเรื่องของความกล้าหาญในการต่อต้านความชั่วร้ายโดยการเผชิญความจริงอย่างจริงจังและอดทน

สงครามที่เกิดขึ้นเมื่อวันศุกร์ 17 รอมฎอน ปีที่ 2 ฮิจเราะฮ์ศักราช ซึ่งได้เกิดการปะทะระหว่าง 313 ทหารมุสลิม และ 1,000 ทหารมุชรีกิน แต่ด้วยความช่วยเหลือจากองค์อัลลอฮ์มุสลิมได้รับชัยชนะทั้งๆที่มีจำนวนทหารน้อยกว่า นั่นก็เป็นผลจากการเตรียมตัว เตรียมใจในการทำสงครามกับพวกมุชรีกิน อันเป็นสงครามระหว่างความดีงามกับความชั่วร้ายครั้งแรกในประวัติ

ศาสตร์อิสลาม

บรรดาเศาะหาบะฮ์ที่ได้จบชีวิตอย่างชะฮีดในสงครามบะดร์คือผู้ได้รับการคัดเลือกจากอัลลอฮ์เพื่อประทานความพิเศษมากกว่าคนอื่น เพราะสงครามนี้ถือเป็นประตูเปิดโลกอิสลามไปสู่มนุษย์ทุกคน ผู้ที่ได้ทำสงครามครั้งนี้ถือเป็นดวงดาวที่ส่องแสงสว่างในประวัติศาสตร์อิสลาม อันสมควรได้รับการเรียกขานหรือสมญาว่า อัล-บะดรี (พระจันทร์คืนวันเพ็ญ) ซึ่งสามารถจินตนาการถึงความสูงส่ง และยิ่งใหญ่ของพวกเราในชีวิตมนุษย์

บทเรียนจากสุเราะฮ์นี้ได้ให้ความสำคัญกับหลายๆสิ่งอย่างชัดเจน ดังต่อไปนี้

1) อบรมสั่งสอนมุอิมินในหลักการศรัทธา การให้ความเคารพอัลลอฮ์และเราะฮูลอย่างถูกต้อง ได้แก้ไขปรับปรุงการมีอคติระหว่างพวกเขาด้วยกัน ความเสมอภาคในการต่อต้านศัตรู ความเสมอต้นเสมอปลายในการเคารพศรัทธา อิบาตะฮ์ การเกรงกลัว และการทำความใกล้ชิดกับอัลลอฮ์ให้มากยิ่งขึ้น การสรรเสริญในคุณงามความดีของอัลลอฮ์ ซึ่งทุกสิ่งทุกอย่างนี้ได้สื่อความหมายสู่จิตใจผู้มีศรัทธาอย่างเปี่ยมล้น

2) ให้ผู้ศรัทธาทุกคนได้รำลึกถึง ความแข็งแกร่ง ภาวะดีงาม และดีอันของเหล่าศัตรู และสิ่งที่พวกเขาเหล่านั้นได้กระทำไป เช่น การหลอกลวง ใช้อุบายเล่ห์กลกับเราะฮูล การดูหมิ่นศาสนาและอัล-กูรออัน การประกาศเป็นศัตรูอย่างชัดเจนกับอิสลามและมุสลิมิน ซึ่งจากคุณลักษณะอันชั่วร้ายน่ารังเกียจนี้เป็นเหตุให้พวกเขายินยอมเห็นดีกับกลอุบายและการล่อลวงของมารร้ายชัยฏอน

3) สั่งสอนมุอิมินในหลักการอันควรยึดถือปฏิบัติในทั้งสองสถานการณ์ สงครามและสันติสุข และเมื่อใดที่พวกเขาได้เดินตามเส้นทางนั้นพวกเขาจะได้รับการช่วยเหลือจากอัลลอฮ์และชัยชนะ

อภิปรายผล

หลังจากที่อัลลอฮ์ได้ประทานความบริบูรณ์ในการเขียนวิทยานิพนธ์แก่ข้าพเจ้าด้วยความสรรเสริญและความโปรดปรานของพระองค์ ข้าพเจ้าได้ทำการนำเสนอหัวข้อวิจัยของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ และสิ่งที่เกี่ยวข้องกับโครงการอัล-กูรอาน และพระวจนะบีที่เกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์ ผลลัพธ์แห่งการค้นคว้าวิจัยครั้งนี้ ข้าพเจ้าได้ทำการสรุปอย่างย่อท้ายบท ซึ่งมีดังนี้

1) มนุษย์ทุกคนตามความคิดเห็นของอัล-กูรอานมีชาติสกุลอันเป็นหนึ่งเดียวกัน ไม่มีความพิเศษสำหรับเชื้อชาติใดหรือประชาชาติใดๆทั้งสิ้น แม้กระทั่งอุมมะฮ์ต่างๆตั้งแต่กำเนิด ทุกคนมีความเสมอภาคในความเป็นมนุษย์และการสรรเสริญของอัลลอฮ์ได้ครอบคลุมลูกหลานของอะดัมทุกคน

2) สุเราะห์อัล-อัมฟาล เป็นหนึ่งในสุเราะฮ์อัล-มะคะนิยะฮ์ที่ได้ให้ความสำคัญทางด้านกฎการปฏิบัติตนของมุสลิม โดยเฉพาะในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับญihadในหนทางแห่งอัลลอฮ์ ซึ่งได้ทำการแก้ไข เยียวยาในบางแง่มุมของการทำสงคราม ความสมดุลระหว่างสงครามและกฎแห่งสันติสุข และได้ให้ความชัดเจนเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเชลยศึกและทรัพย์สินที่ได้มาจากศัตรู

3) การหลักฐานทางศาสนาในสมัยนี้มีนิยามใหม่ ที่อาจคิดได้ว่าเป็นคาบสองคม บางครั้งต้องการให้ร้ายต่ออัล-กูรอานและศาสนาโดยผ่านคำว่าความทันสมัยและเจริญรุ่งเรือง แต่แท้จริงแล้วเป็นการเปลี่ยนแปลงความเป็นจริงและใส่ร้ายป้ายสี ซึ่งบางครั้งอาจใช้เพื่อปลุกระดมความต้องการและเสริมสร้างความฝัน เพื่อจะได้กั้นมวลชนมุสลิมออกจากความเป็นอยู่ที่แท้จริงที่ได้ประสบมาในชีวิตทุกวันนี้ เพราะฉะนั้นมุสลิมทุกคนควรสำนึกว่า ไม่ใช่ว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่ใหม่สามารถนำมาใช้ได้และไม่ใช่ว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่เก่าเป็นสิ่งที่เพียงพอต่อความต้องการของสังคมมุสลิมในโลกปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

1) ชักชวนกลุ่มอุลมะมะฮฺที่เชื่อถือได้และกลุ่มนักศึกษาในการกำหนดกฎเกณฑ์เพื่อรักษาความสมดุลระหว่างการทำสงครามและความสันติสุขจากหลักฐานอันแท้จริง ก็ตามอัลลอฮฺและซุนนะฮฺเราะฮฺตุลลอฮฺอูลอฮฺอะลัยฮิวะสัลลิม และเน้นถึงความเหมาะสมกับความเป็นไปในสังคมยุคโลกาภิวัตน์ และสามารถสร้างความสมดุลกับทุกความคิดในหลายๆระดับด้วยกัน

2) การศึกษาเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ของสงครามและสันติสุขตามความเห็นของอิสลาม ควรจะเป็นส่วนที่เฉพาะเจาะจงในหลักสูตรของทุกระดับการศึกษา ทั้งในโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน โดยให้ทุกๆหลักสูตรมีความเหมาะสมกับระดับของนักเรียนนักศึกษาในทุกระดับการศึกษา

3) ชักชวนให้นับถือเคารพในหลักสูตรของชะลัฟของอุมมะฮฺไม่ว่าจะเป็นคำกล่าวและการกระทำ อันเป็นหนทางสู่ความเจริญ และกลับเข้าสู่การนำทางของชะลัฟ ซึ่งอุมมะฮฺรุ่นหลังนี้ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขสู่ความดีงามได้ นอกจากการใช้นโยบายเปลี่ยนแปลงแก้ไขโดยหลักการของอุมมะฮฺรุ่นแรก

Prince of Songkla University
Pattani Campus

บรรณานุกรม

- Abu Hayan, Mohammad bin Yusuf. 1403. Al_Bahar Al_Mohit. Bairut: Dar Al_Fiker.
- Abu Daud, Suliman bin Al_Ashas Al_Sjistani. n.d Sunan abi Daud. Dar Al_Fiker.
- Abu Zahrah, Mohammad. 1995. Al_Elaqat Al_Dwaliah Fi Al_Eslam.
- Abu Shahbah, Mohammd. 1988. Al_Sirah Al_Nabwiyah Fi Dua Al_quraan Wa Sunah. Bairut: Dar Al_Fiker.
- Ahmad, Adil Kamal. 2005. Atlas Al_ftuha Al_Eslamiah. Al_Reyad: Dar Assalam.
- Al_Al bani, mohammad Nasir Addin. 1995. Selselah Al_Ahadis Al_Sahihah. Al_Dar Al_Salafiah.
- Al_Alusi, Shihabbudin Mahmud Al_Bukdadi. N.d RuhAl_Maani. Misr Edarh Attibaah.
- Al_Bukhari, Mohammad bin Ismail. 1378h. Sahih Al_bukhari. Misr: Mtabiaa Al_Shaab.
- Al_Bakawi, Ibi Mohammd Al_Hosin bin Masuad. 1407h. Maalim Al_tanzil wa Madarik Al_Taawil. Birut: Dar Al_Maarifah.
- Al_Jurjani, Al_Sharif Ali bin Mohammad. 1416h. Al_Taarifat. Birut: Dar Al_Kutub Al_Almiah.
- Ibn Al_Asir, Ali bin Abi Al_Karam n.d Asad Al_QAbah fi Maarifah Al_Sahabah. Bairut: Dar Ihiaa Al_Turath Al_Arabi.
- Ibn Ishak, Mohammad bin Ishak bin Yasar Al_Matlabi. 1978. Al_Sir wa Maqazi. Dimashk: Dar Al_Fiker.
- Ibn Saad, mohammad bin Saad Moniaa Al_Zahri. 1405h. Al_Tabakat Al_Qubra. Birut: Dar Sader.
- Ibn Kayem, mohammad bin Abi Bakur Al_juziah. 1405h. Zad Al_Maad fi Hadye kharAl_Ebad. Birut Muassasah Al_Resalah.
- Ibn Kather, Ismaeil bin Omar bin kather Al_Dimashki 1996. Tafser Al_Quraan Al_Azim. Bairut. Muassasah Al_Rayyan.
- Ibn Manzur, mohammad bin Mokram Al_Ansari. 1992. Lisan Al_Arab. Birut Muassasah Al_Tarikh Al_Arabi.
- Ibn Hisham, Abdu Al_Malik bin Hisham Al_Humairi 1995. Al_Sirah Al_Nabawiah. Al_kahirah : Matbaah Al_Halabi.

- Ba Shimil, Mohammad Ahmmad 1964. Qazwah Badar Al_ Qubra. Al_ Alusi, Shihabbudin Al_ Bukdadi. N.d Ruh Al_ Maani. Masser: Edarah Al_ Tibaah .
- Al_ Bukhari, mohammad bin Esmail. 1378h. Sahih Al_ Bukhari. Masser: Matabiaa Al_ Shaab.
- Al_ Jurjani, Al_ Sharif Ali bin Mohammad. 1416h. Al_ Taarifat. Birut: Dar al_ Kutub al_ Elmiah .
- Al_ Jalalin, Jalal Al_ Din Al_ Sayuti, n.d Tafser Al_ Jalalin. Missr: Al_ Halabi.
- Al_ Jauhari, Ismaail bin Hammad Al_ Jauhari, 1402h. Al_ Sahah Taj Al_ Lukah. Al_ Kahirah. Hafiz, Abdu Assalam Hashim 1406h. Sirah Nabi Al_ Huda wa Al_ Rahmah. Al_ Madinah Al_ Munawarah: Littibaah wa Annasher .
- Al_ khazin, Alaa aldin Ali Al_ Bukdadi 1995. Lubab Al_ Taawil Fi Maani Al_ Taawil. Birut: Dar Al_ Kutub Al_ Elmaih.
- Al_ Zerkli, Khir Al_ din 1983. Al_ Alam Birut : Dar Al_ Elm Lilmalayen.
- Al_ Sayed Jebreal. Mohammad. 1983. Al_ Mafhum Al_ Eslami Lilharb wa Al_ salam. Sayed Kutub, 1402h. Fi Zilal alquraan. Birut: Dar Al_ Shuruk. Al_ kazali, Mohammad bin Mohammad. N.d Ehyaa Olum Al_ Din. Birut Dar Al_ Maarifah.
- Al_ Mobar Kafuri, Safi Al_ Rahman 1991. Al_ Rahik Al_ Makhtum. Jeddah: Dar Al_ kiblah. Mohammad Al_ kazali, 1408h. Fik Al_ Sirah. Al_ Kahirah: Dar Al_ Hadith.
- Luwis, Maaluf. 1946. Al_ Monjed fi Al_ Lukah wa Al_ Aalam. Birut: Dar Al_ Shuruk.
- Moslim, bin Al_ Hajaj Al_ Nisaburi. 1407h. Sahih Moslim Birut: Moasasah Azuadin.
- Hikal, Mohammad khir. 1996. Al_ Jihad wa Al_ Kita fi Al_ Siyasa Al_ Shareiah. Bairut: Dar Al_ Byak.
- Al_ Wahidi, n.d Asbab Al_ Nuzul . Birut: Alam Al_ Kutub.
- Yamani, mohammad Abdu. 1994. Badr Al_ Kubra Al_ Madinah wa Al_ Qazwah. Dar Al_ Qblah Lilthakafah Al_ Islamiah.
- Yakut, Al_ Humawi. 1375h. Moajam Al_ Boldan. Birut: Dar Saruda.